

004.738.5:343.451(049.32)

PRIKAZ KNJIGE „FEJSBUK I KRIMINALITET“ AUTORA ALEKSANDRA MILADINOVIĆA**Doc. dr Eldar Šaljić***

Krajem 2013. godine u izdanju Internacionalne asocijacije kriminalista Banja Luka izašla je iz štampe knjiga pod nazivom "Fejsbuk i kriminalitet", autora Aleksandra Miladinovića, inspektora za policijsku obuku u Jedinici za osnovnu obuku - Policijska akademija Banja Luka. Knjiga je obima 501 strana, svrstanih u pet glava i predstavlja sistematizovano djelo ogromne teorijske i praktične vrijednosti, u kojoj je veliki broj stavova i mišljenja autentičnog karaktera, što je prije svega rezultata autorovog dugogodišnjeg istraživanja u polju sajberkriminala.

Knjiga „Fejsbuk kriminalitet“, autora Aleksandra Miladinovića na cjelovit način predstavlja objedinjenu sliku naučnih i praktičnih iskustava u području modernog pristupa kriminalističkom istraživanju ove problematike. Cilj knjige je usmjeren prije svega upoznavanju šire javnosti o ozbiljnosti ovog problema koji svakim danom postaje sve aktuelniji. Autor je na jedan akademski i stručan način ukazao na opasnosti od korišćenja Fejsbuka ali ne u tom smislu da odvraća od korišćenja već u cilju adekvantne informisanosti svih trenutnih kao i budućih korisnika o svim rizicima i opasnostima koje nosi korišćenje Fejsbuka.

Knjiga se sastoji od pet dijelova.

U prvom dijelu koji nosi naziv „Osnovni pojmovi“ autor ukazuje na osnovne pojmove koji su značajni u cilju shvatanja predmeta i sadržaja knjige. U ovom dijelu autor poseban akcenat stavlja na sam pojam interneta kao i usluge koje sam internet pruža gdje se usmjerava na društvene mreže. U ovom dijelu autor obrađuje i računarski kriminalitet ukazujući na vezu između fejsbuka i kriminaliteta.

U drugom dijelu pod naslovim „Oblici ispoljavanja kriminalnih aktivnosti (kriminološko-fenomenološki aspekt fejsbuka)“ autor je akcenat stavio na fenomenologiju kriminalnih aktivnosti na Fejsbuku gdje se posebno osvrnuo na modus operandi izvršenja na Fejsbuku, počev od krađe profila (gdje se daje prikaz najčešćih načina krađe i kompromitacije profila, prevara (gdje se takođe ukazuje na najučestalije prevare, raznih oblika nasilja (uključujući i vršnjačko nasilje i govor mržnje), preko pornografije i pedofilije, te piraterije i narušavanja privatnosti, do terorizma i raznih oblika antiestablišmentskog djelovanja. Autor, takođe u drugom dijelu ukazuje na negativne efekte pojedinih opcija prilikom korišćenja fejsbuka kao što su : grupa, zid...

* Docent Departmana za pravne nauke Univerziteta u Novom Pazaru.

U trećem dijelu pod nazivom „Faktori (ekspanzije) kriminalnih aktivnosti na fejsbuku (etiološko-viktimološki aspekt)“ autor ukazuje na nagli porast zloupotrebe korišćenja Fejsbuka potkrepljujući sve ovo podacima koji ukazuju na naglo povećanje broja korisnika, velikog broja lažnih profila (pseudonimni korisnici) kao i na vezu između interneta i računarskog kriminaliteta, informatičku nepismenost i bezbjednosnu nezainteresovanost što dovodi do stvaranja viktimogenih predispozicija.

U četvrtom dijelu koji nosi naziv „Bezbjednos (i zaštita) korisnika fejsbuka“ autor poseban akcenat stavlja na pravila privatnosti inkorporiranih u izjavu o pravima i o obavezama korisnika. U ovom dijelu se jasno može uočiti da autor pokušava da napravi presek između dosadašnji i izmijenjenih pravila privatnosti Fejsbuka sa svojim prijedlogom kako preventivno djelovati u cilju zaštite narušavanja privatnosti korisnika Fejsbuka. Posebno je bitno što je autor u ovom dijelu obradio i reagovanje samog Administratora Fejsbuka na prijave od strane korisnika.

U petom dijelu knjige koji nosi naziv „Empirijsko istraživanje“ autor prikazuje rezultate sprovedenog istraživanja u 2011. godini u srednjim školama na teritoriji Banja Luke. Cilj istraživanja je bio da se utvrdi koliko su korisnici fejsbuka u ovom slučaju učenici srednjih škola upoznati sa rizicima prilikom korišćenja fejsbuka kao i njihovom zaštitom. Rezultati koje je sam autor prikazao grafički i tabelarno uz svoje obrazloženje ukazuju na nizak stepen informisanosti korisnika o svim rizicima koje nosi korišćenje fejsbuka.

Knjiga je namijenjena svim korisnicima Fejsbuka a posebno je bitna za početnike i za one koji su manje iskusni pri korišćenju interneta ili nedovoljno informatički obrazovani. Knjiga „Fejsbuk i kriminalitet“ obuhvata 500 stranica gusto kucanog teksta, autor se koristio i velikim brojem fusnota i sve je to pokušao prikazati uz pomoć grafikona, tabela, fotografija...

Knjigu „Fejsbuk i kriminalite“, smtram izuzetno značajnim naučno-stručnim radom koji zahvaljujući svom sadržaju, zatim što je pisan na pristupalan način, može biti edukativno koristan i zanimljiv široj čitalačkoj publici i javnom mnjenju. Ovaj rad se u mnoštvu izdavačkih poduhvata na ovu temu, svakako izdvaja te ga shodno tome preporučujem za čitanje.